

กระทู้ถามที่ ๐๐๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑ สิงหาคม ๒๕๓๘

เรื่อง ขอให้สร้างอ่างเก็บน้ำลำพระยากลาง (อ่างเก็บน้ำเหวตาบัว) ตำบลชัยสมบูรณ กิ่งอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำของราษฎรและแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ทรานเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐธรรมนูญว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้ ด้วยข้าพเจ้าได้รับการร้องเรียนจากราษฎรว่า ขาดแคลนน้ำสำหรับเลี้ยงสัตว์และทำการเกษตร ตลอดจนขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ได้รับความเดือดร้อนมากได้ร้องเรียนต่อรัฐบาลหลาย สมัยมาแล้ว และได้มีการสำรวจเพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำไปหลายปีแล้ว แต่ยังไม่ได้ก่อสร้าง ขณะนี้เดือดร้อน มากเพราะประชากรเพิ่ม การเลี้ยงสัตว์และการใช้น้ำก็เพิ่มมากขึ้น ราษฎรที่มีเครื่องสูบน้ำกับราษฎร บางรายที่ทางราชการจัดเครื่องสูบน้ำให้ก็ได้น้ำใช้ ราษฎรที่ไม่มีเครื่องสูบน้ำและทางราชการไม่สูบน้ำ ให้อีกจำนวนมากได้รับความเดือดร้อน และส่วนใหญ่เป็นคนยากจน หากกรมชลประทานสร้างอ่าง เก็บน้ำราษฎรก็จะได้น้ำใช้ทั่วถึงกัน จึงขอเรียนถามว่า

๑. การสำรวจออกแบบสร้างอ่างเก็บน้ำลำพระยากลาง (อ่างเก็บน้ำเหวตาบัว) เสร็จเรียบร้อย แล้วหรือไม่ หากยังไม่เสร็จ จะขอให้เร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วจะได้หรือไม่ ประการใด ถ้าไม่ได้ เพราะเหตุใด ขอทราบรายละเอียด

๒. หากสำรวจเสร็จแล้วจะขอให้เร่งดำเนินการประกวดราคาการก่อสร้างโดยเร็วจะได้หรือไม่ ประการใด ถ้าได้จะดำเนินการเมื่อใด และขอทราบว่า จะใช้งบประมาณตามโครงการนี้เป็นมูลค่าเท่าใด ขอทราบรายละเอียด

๓. เมื่อสร้างเสร็จจะมีพื้นที่ได้รับประโยชน์จากอ่างเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อการเกษตรและเลี้ยงสัตว์ ประมาณกี่ไร่ และจะกักเก็บน้ำได้ปริมาณกี่ล้านลูกบาศก์เมตร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลพบุรี

พรรคชาติไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๐๔ ร.

ของ นายนิยม วรปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี
เรื่อง ขอให้สร้างอ่างเก็บน้ำลำพระยากลาง (อ่างเก็บน้ำเหวดตาบัว) ตำบลซับสมบุรณ์
กิ่งอำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรี เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนขาดแคลนน้ำ
ช่วยเหลือราษฎรและแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ

ข้าพเจ้า นายมนตรี พงษ์พานิช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอตอบกระทู้
ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำถาม ตามที่ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรีได้รับการร้องเรียนจากราษฎรกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์
และการเกษตร ได้รับความเดือดร้อนเพราะขาดแคลนน้ำและตั้งกระทู้ถามเพื่อทราบการก่อสร้างอ่าง
เก็บน้ำลำพระยากลาง (อ่างเก็บน้ำเหวดตาบัว) ตำบลซับสมบุรณ์ อำเภอลำสนธิ จังหวัดลพบุรีนั้น
ขอทราบตามคำถามข้อ ๑, ๒ และข้อ ๓ ว่าการสำรวจออกแบบแล้วเสร็จหรือยัง และหากสำรวจแล้วเสร็จ
ขอให้เร่งดำเนินการประกวดราคาก่อสร้างดังกล่าวโดยเร็ว จะได้หรือไม่ประการใด เมื่อไรใช้งบประมาณ
เป็นเงินเท่าไร นั้น

คำตอบ การวางแผนโดยทั่วไปในการพัฒนาแหล่งน้ำ มุ่งที่จะใช้สอยทรัพยากรที่มีอยู่ในลักษณะประสาน
ประโยชน์ต่าง ๆ ให้บังเกิดผลสูงสุดโดยมีความขัดแย้งหรือเสียหายน้อยที่สุด แหล่งน้ำเป็นทรัพยากร
ธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาไม่สิ้นสุดและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตในด้านต่าง ๆ การวางแผนพัฒนาแหล่งน้ำ
จึงต้องทำการวิเคราะห์ความต้องการ และหาทางที่จะนำน้ำมาใช้ประโยชน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
โดยทำการเปรียบเทียบและทดสอบความเหมาะสมของแนวทางเพื่อเลือกที่เป็นไปได้ ทั้งในด้านวิชาการ
เศรษฐกิจ การเงิน สังคม การเมือง และการปกครอง ตลอดจนสภาวะแวดล้อม ดังนั้นงานในการศึกษา
วางแผนค่อนข้างจะกว้างขวาง และจะต้องคาดการณ์สภาพการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งมัก
จะไม่ค่อยแน่นอนนัก กรมชลประทานจึงได้กำหนดประเภทโครงการ และระดับของการศึกษาโดย
กำหนดประเภทของโครงการไว้ ๔ ประเภท คือ การวางแผนพัฒนาลุ่มน้ำ (ครอบคลุมโครงการและ
กิจกรรมเกี่ยวกับแหล่งน้ำทั้งลุ่มน้ำ) โครงการขนาดใหญ่เป็นโครงการที่มีความจุอ่างเก็บน้ำมากกว่า
๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ผิวอ่างเก็บน้ำมากกว่า ๑๕ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ชลประทานมากกว่า
๘๐,๐๐๐ ไร่ ค่าก่อสร้างมากกว่า ๒๐๐ ล้านบาท โครงการขนาดกลาง เป็นโครงการที่มีความจุอ่างเก็บน้ำ
น้อยกว่า ๑๐๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่ผิวอ่างเก็บน้ำน้อยกว่า ๑๕ ตารางกิโลเมตร พื้นที่ชลประทาน
น้อยกว่า ๘๐,๐๐๐ ไร่ ค่าก่อสร้างน้อยกว่า ๒๐๐ ล้านบาท และโครงการขนาดเล็ก

การศึกษาวางแผนพัฒนาลุ่มน้ำแบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ การศึกษาในสำนักงานเป็นการศึกษาในหัวข้อย่อย โดยอาศัยข้อมูลเอกสารแผนที่รายงาน การศึกษาเบื้องต้น เป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบความสมดุลย์ของปริมาณน้ำที่มีอยู่กับการต้องการการใช้น้ำ วิเคราะห์สภาพปัญหาแหล่งน้ำและการพัฒนา เสนอแนะเงื่อนไขและขอบข่ายของการศึกษาในรายละเอียด และการศึกษาลุ่มน้ำฉบับสมบูรณ์ เป็นการศึกษาในรายละเอียดในทุกๆ สาขาวิชา ที่จะกำหนดแผนหลักของการพัฒนาลุ่มน้ำและแผนการจัดการลุ่มน้ำ ปัจจุบันกรมชลประทานได้ศึกษาใน ๒ ระดับแรกเองเป็นส่วนใหญ่ สำหรับลุ่มน้ำขนาดกลาง และขนาดเล็ก ส่วนการศึกษาลุ่มน้ำฉบับสมบูรณ์ซึ่งเป็นลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ทำการว่าจ้างวิศวกรที่ปรึกษาหรือในรูปการช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่

การศึกษาวางแผนโครงการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แบ่งการศึกษออกเป็น ๓ ระดับ ตามข้อจำกัดด้านเวลา บุคลากรและงบประมาณ ประกอบด้วยการศึกษาเบื้องต้นเป็นการศึกษาเพื่อตรวจสอบแนวโน้มของความเป็นไปได้ของโครงการทางด้านวิชาการ กำหนดลักษณะเบื้องต้นของโครงการ และกำหนดงานสำรวจและศึกษาที่ควรมีการจัดทำเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาในรายละเอียดต่อไป การศึกษาวางแผนโครงการเป็นการศึกษาที่มีรายละเอียดเพิ่มขึ้น กำหนดลักษณะและขอบเขตของโครงการที่จำเป็น ทำการประเมินผลประโยชน์การลงทุนโดยประมาณ และกำหนดงานสำรวจ และศึกษาที่ควรดำเนินการเพื่อศึกษาในรายละเอียดขั้นสุดท้าย การศึกษาความเหมาะสมเป็นการศึกษาที่มีรายละเอียดสูงสุดเท่าที่จะเป็นไปได้ตามหลักวิชาการโดยไม่มีอุปสรรค และข้อจำกัดด้านเวลา บุคลากรและงบประมาณ ซึ่งผลของการศึกษาจะเป็นข้อสรุปความเหมาะสมของโครงการในด้านต่างๆ เพื่อนำไปพิจารณาในขบวนการตัดสินใจ ตลอดจนเป็นแนวทางกำหนดเกณฑ์การออกแบบและแผนงานก่อสร้างรวมทั้งนโยบายและแผนการใช้จ่ายเงินสำหรับสาระหรือหัวข้อที่ควรกำหนดในการศึกษาแต่ละระดับนั้น โดยแท้จริงแล้วไม่มีความแตกต่างกันระหว่างประเภทโครงการ คือ โครงการขนาดเล็ก โครงการขนาดกลาง และโครงการขนาดใหญ่ แต่จะมีความแตกต่างในด้านความลึก ความละเอียด และปริมาณงานศึกษา ซึ่งจะผันแปรไปตามขนาดและการลงทุนของโครงการ นอกจากนี้โครงการขนาดเล็กและขนาดกลางมักจะมิชอบเขตของโครงการในลักษณะท้องถื่นและวัตถุประสงค์เดียว ส่วนโครงการขนาดใหญ่มักจะมีอิทธิพลครอบคลุมพื้นที่ขนาดกว้างในลักษณะภูมิภาค และมีแนวโน้มที่จะเป็นโครงการเอนกประสงค์

การวางแผนงานโครงการขนาดกลางถือได้ว่า เป็นการวางแผนในรายละเอียดคือ การศึกษาความเหมาะสมของโครงการ ทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ วิศวกรรมของโครงการ การพัฒนาทางการเกษตร เศรษฐกิจ การลงทุน สภาพสังคม การปกครอง สภาพแวดล้อมตลอดจนความสอดคล้อง

กับแผนพัฒนาจัดการที่ได้มาจากการศึกษาลุ่มน้ำ ผลของการศึกษาวางแผนของโครงการจะเป็นข้อมูลสำหรับพิจารณาในขบวนการตัดสินใจว่าสมควรที่จะลงทุนก่อสร้างพัฒนาโครงการหรือไม่ หากสมควรก็จะได้ดำเนินการออกแบบรายละเอียด และทำการก่อสร้างต่อไป หากไม่สมควรอาจต้องมีการปรับแก้ลักษณะโครงการหรือปรับแผนพัฒนาจัดการลุ่มน้ำใหม่ เมื่อได้จัดทำรายงานวางโครงการแล้วจะเป็นขั้นตอนของการออกแบบโครงการซึ่งจะดำเนินการสำรวจเพื่อการออกแบบ การสำรวจธรณีและปฐพีวิทยา เพื่อคัดเลือกดินวิเคราะห์ด้านคุณภาพดินเพื่อใช้ในการออกแบบจนเสร็จนำไปใช้ในการก่อสร้าง ดังนั้นขั้นตอนจากการศึกษาเพื่อเปิดโครงการใหม่หรือจากการขอสนับสนุนให้เปิดโครงการจนออกแบบเสร็จพร้อมในการก่อสร้างใช้เวลาอย่างต่อเนื่อง ในกรณีการพิจารณาโครงการดำเนินไปได้ตามแผนงานที่วางไว้ใช้เวลาประมาณ ๓ ปี การก่อสร้างโครงการขนาดกลาง ปัจจุบันกรมชลประทานสามารถดำเนินการได้ปีละประมาณ ๕๐ โครงการ ซึ่งแต่ละโครงการใช้ระยะเวลาก่อสร้างประมาณ ๕ ปี ดังนั้นในปีหนึ่งๆ จะสามารถเปิดโครงการใหม่ได้ปีละประมาณ ๑๐ โครงการ รวมเวลาของการพิจารณาโครงการ การศึกษาเพื่อวางโครงการและพิจารณาความเหมาะสม การพิจารณาเปิดโครงการชลประทานขนาดกลาง กรมชลประทานได้แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนการก่อสร้างโครงการชลประทาน เป็นคณะกรรมการกำหนดนโยบายพัฒนาแหล่งน้ำของกรมชลประทานให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำแผนงานก่อสร้างและจัดลำดับความสำคัญของโครงการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาสภาพความเหมาะสมและสภาพความพร้อมของโครงการ การจัดหางบประมาณ การจัดหาที่ดินเพื่อการก่อสร้าง การออกแบบก่อสร้าง การก่อสร้างจนสิ้นสุดโครงการเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง รวมประมาณ ๘ ปี ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวดำเนินได้เป็นไปตามแผนงานและความพร้อมทั้งในด้านวิศวกรรม บุคลากร และงบประมาณ โครงการชลประทานขนาดกลาง เมื่อเปิดใช้งานแล้วกรมชลประทานโดยโครงการชลประทานจังหวัด จะเป็นหน่วยงานรับผิดชอบดูแล จัดหางบประมาณในการบริหารงาน การซ่อมแซมบำรุงรักษาตลอดจนการปรับปรุงสิ่งก่อสร้างหากจำเป็นตลอดจนจัดหาเครื่องจักรเครื่องมือ บุคลากรประจำเพื่อดำเนินการส่งน้ำให้กับพื้นที่เกษตรกรรมตามวัตถุประสงค์ของการก่อสร้างโครงการขนาดกลางนั้นๆ ต่อไป

โครงการอ่างเก็บน้ำลำพระยากลาง (อ่างเก็บน้ำเหวตาบัว) หรือโครงการลำพระยากลางเดิมพิจารณาเป็นโครงการขนาดกลางประเภททดและส่งน้ำ ซึ่งกรมชลประทานศึกษารายละเอียดและความเหมาะสมแล้ว เป็นโครงการชลประทานขนาดเล็กใช้ข้อฝ้ายขับเคลื่อนน้อย ซึ่งการก่อสร้างโครงการจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนของระบบ กชช. ก. ซึ่งเสนอจากสภาตำบลตามขั้นตอนเมื่อกรมชลประทานได้รับ กชช. ก. แล้วจึงดำเนินการจัดแผนงานก่อสร้างประจำปีได้ต่อไป